

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 3. An qui denegavit Eleemosynam pauperi extremè indigenti, cui
tenebatur succurrere, obligetur postea transacta necessitate aliquid
restituere?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

se nobilem, Virginem, divitem, quæ re vera non est, sicque sponsum inducit ad secum contrahendum, qui non contraheret, si sciret eam non esse divitem aut Virginem, sed pauperem, aut corruptam. Unde ad argumenta allata in contrarium responderi potest, ad 1. eos contractus ipso jure (Civili) nullius momenti esse, non secundum substantiam, sed secundum effectum, quia Judicis auctoritate rescindi possunt, ac debent, adeoque de se firmi non sint. Et in l. quidem & *eleganter cirt.* venditio annullatur, eò quod fuerit facta à minore sine Judicis auctoritate, quæ ipso jura nulla est.

Ad 2. R. Deceptorem jus, & actionem consequi non ex injuria, sed ex mutuo, eoque absoluto, & substantiali consensu, ex injuria autem potius obligationem contrahere, ut contractum rescindi patiatur per oppositam exceptionem, aut actionem de dolo à decepto institutam: imò etsi deceptus nec excipiat, nec agat contra deceptorem; in conscientia tamen obligatus est deceptor ad resarciendum integrum damnum, quod ob eam causam deceptus incurrit, cum tale damnum alteri suâ culpâ dederit.

Ad 3. R. Argumentum hoc solvi debere in contractu per metum extorto, qui ipso jure validus est, ut tenet communis, quamvis me-

tum passus illius rescissionem petere possit, non item metum inferens. Cæterum quando alter contrahentium sua culpa est per accidens causa, quod ex parte alterius nulla oriatur obligatio, nullum omnino est absurdum, quod ex contractu, ex quo alioquin utrinque obligatio oriretur, nascatur ex altera duntaxat parte, ut pluribus probat Molina *citt.* D. 352.

Ad 3. Q. An is, qui indigenti, 37 cui succurrere tenebatur, eleemosynam denegavit, transacta necessitate ad aliquid postea restituendum obligetur, responsio ex eo pendet, an pauper in extrema necessitate constitutus jus habeat ex Justitia ad illa bona, quæ accipit, ita ut Dominus non solum ex misericordia, sed etiam ex Justitia teneatur illa dare. Ubi Prima sententia jus & obligationem ex Justitia negat. Ita Vasquez *In opuscul. de elemos. cap. 3. dub. 3. n. 37.* Sotus *de Just. q. 3. a. 4.* Medina *de ressit. q. 3.* Navar. *cap. 24. n. 7.* Less. *cap. 12. dub. 12. n. 25.* Thom. Sanch. l. 1. *Cont. cap. 5. dub. 5. n. 61.* Reginald. Turrian. *Fill. alii- que cum,* & apud Coninck *de carit. D. 27. dub. 7.* Rationem dant. I. Quia, si præceptum misericordiæ, & charitatis ad subveniendum proximo aliquando graviter obligat, tunc vel maximè stringit in extrema necessitate: ergò in casu extremæ necessitatis non datur obli-

obligatio Justitiæ; nam id, quod debetur ex Justitia, non est Eleemosyna, sed solutio debiti. 2. Quia actus Eleemosynæ fundatur in indigentia proximi: ergo ubi major est indigentia, ibi est major ratio Eleemosynæ: in indigentia autem major est in necessitate extrema: ergo. 3. Quia si dives teneretur indigenti succurrere ex Justitia inposito casu, tunc si non succurreret, teneretur postea ad restitutionem damni: hoc autem dici non potest, ut arguit Vasq. *l. c.* aliàs etiam ille, qui in extrema necessitate tenetur vitam proximi defendere, ne occidatur ab inimicis, teneretur ad restitutionem damni, si eum, cum posset, non defenderet, quod tamen ab omnibus negatur. Plures rationes pro hac sententia affert Coninck. *l. c.*

Altera sententia opposita obligationem Justitiæ in casuposito adstruit, ac tuetur cum Cajetano *q. 118. a. 3. & 4.* Petr. Navarr. *l. 3. c. 1. n. 343.* Aragon. *2. 2. q. 32. a. 6.* Spino, Sarmiento apud Vasq. *n. 37.* aliisque. Ratio est 1. quia impediens pauperem, ne in extrema necessitate capiat bona, quibus indiget, peccat mortaliter contra Justitiam: ergo etiam qui non facit Eleemosynam in tali necessitate, peccat contra Justitiam, & per consequens, transacta necessitate tenetur ad restitutionem. Quod ex eo

Confirmatur; quia si indigens non haberet jus Justitiæ ad rem illam,

non posset eam, invito domino, accipere, etiamsi dives ex alia virtute teneretur ad dandum, sicut si aliquis ex voto promississet, vel ex pœnitentia à Confessario injuncta deberet Eleemosynam, non ideò possent pauperes ejus pecunias occultè accipere.

2. Prob. ex eo, quòd in extrema necessitate omnia bona sint communia: qui autem impedit, ne bona communia capiantur, peccat contra Justitiam, ut contingit, quando quis alterum impedit volentem piscari, aut venari in locis communibus.

3. Prob. Dives cogi potest per Judicem ad dandam Eleemosynam indigenti: ergo signum est, divitem teneri ex Justitia ad Eleemosynam pauperibus tradendam. 38

Ex duabus hisce sententiis probabilibus prior, utpote comunior, ac probabilior, præferenda est; præplacet tamen hęc distinctio Lug. *D. 16. S. 7.* aliquid tribuentis utriusque partis fundamentis, dum ait, extremam necessitatem dare quidem jus indigenti, ut possit rem alienam accipere, & acceptatione ipsa acquirat jus in re ipsa, vel ejus usu, prout necessitas exigit, ipsum tamen Dominum non habere obligationem ex Justitia, sed ex misericordia illam dandi; postquam verò indigens utitur jure suo, & eam accipit, Dominum obligari ex Justitia ad non impediendum per vim illius usum, nec ad ipsam rem auferendam; atque adeò necessari-

ceſſitas & indigentia non facit indigentem Dominum formaliter, ſed remotè, quatenus facit rem communem ita, ut ſicut res, quæ non ſunt in ullius dominio, poſſit aliquis ſibi accipere juſtè, & validè; ſic indigens poſſit rem alienam ſibi accipere juſtè & validè perinde, ac ſi in nullius bonis eſſet. Cæterum antequam ab eo accipiatur, Dominus non perdit ejus dominium, ſed ſolum habet obligationem ex charitate, & miſericordia eam dandi, non verò ex Juſticia; quia ſicut circa rem communem, ante ejus occupationem, non habet Petrus jus Juſtitiæ, ratione cujus alii obligentur ad eam Petro offerendam, ita nec pauper jus Juſtitiæ ad id habet ratione neceſſitatis, ſed habet duntaxat titulum, ut rem occupare poſſit, ſibi que propriam facere: unde poſtquam pauper rem occupavit, vel utitur jure ſuo ad eam occupandam, nemo ſine injuria poteſt eum impedire, quia ſicut jus habet ad rem occupandam, ac ſi eſſet in nullius bonis, ſic jus habet, ne impediatur ab ejus occupatione, quod jus aliàs læderetur.

Ex his facilè reſpondetur ad utriusque partis fundamenta.

Ad 1. ergò prioris ſententiæ fundamentum R. non obligari divitem ex Juſticia ad ſubveniendum, ſed ex miſericordia, quia licet ex Juſticia teneatur ad eum per vim non impediendum ab occupatione rei, non tenetur ex Juſticia ad eam
R. P. Leonardelli Soc. Jeſ.

offerendam, ſed ex miſericordia; quia licet indigens habet jus ad eam accipiendam, non tamen eſt ſua, donec acceperit.

Ad 2. & 3. R. divitem, non dando, non peccare contra Juſticiam ſed miſericordiam, quia ad dandum non tenetur ex Juſticia, ut dictum eſt, ſed ex miſericordia; atque adeò nec teneri ad reſtitutionem, ſi non det.

Ad poſterioris ſententiæ rationes, ad 1. & ad Conf. reſponſio patet ex dictis; n. enim c. quia licet pauper in eo caſu jus habeat ad accipiendam, & occupandam rem, dives tamen non tenetur ex Juſticia ad eam dandam, ſed ex miſericordia duntaxat.

Ad 2. R. argumentum hoc non urgere Lug. ſed potiùs ejus ſententiam confirmare; non tamen ſequitur, divitem teneri rem pauperi tradere ex Juſticia; nam licet indigens jus habeat ad rem occupandam, res tamen non fit indigentis, donec eam occupet, ſed dominium manet penes poſſeſſorem, cum hac tamen obligatione, ut ſi indigens eam occupet, non impediatur per vim, nec eam auferat, quia indigens utitur jure ſuo, quod in neceſſitate habet ad eam occupandam. Patroni verò primæ ſententiæ reſpondent, peccare quidem eum contra Juſticiam, qui impedit, ne capiantur bona, quæ nul-
F lum

lum peculiarem habent Dominum, ut contingit in locis communibus; inposito autem casu bona non ita esse communia, quin extet aliquis peculiare jus habens, qui non tenetur illa tradere ex Justitia.

Ad 3. R. n. c. nam, ut notat Vasq. dives cogi potest per Judicem ad dandam Eleemosynam, non quia tenetur ex Justitia, sed quia

sic postulat charitas, & commune bonum.

Ex dictis sequitur, eum, qui denegavit Eleemosynam pauperi, non teneri, transacta necessitate, aliquid restituere, eò quòd negando Eleemosynam non peccaverit contra Justitiam, sed contra charitatem, & misericordiam.

